

DICTAMEN 337/2022

Reclamació de responsabilitat patrimonial instada davant l'Ajuntament de Castelló d'Empúries per la Sra. XXXXXXXXXXXX pels danys i perjudicis patits en una caiguda a l'escala d'accés a l'escenari de la sala municipal i que atribueix a la manca d'una barana

La Comissió Jurídica Assessora, reunida el 20 d'octubre de 2022, amb la presidència del Sr. Jaume Vernet i Llobet, actuant com a secretària la Sra. Cristina Figueras i Bosch, amb la participació de les Sres. i els Srs. Esther Arroyo i Amayuelas, Meritxell Barnola Sarri, Agustí Cerrillo i Martínez, Lluís Maria Corominas i Díaz, Mercè Corretja i Torrens, Maria Mercè Darnaculleta i Gardella, Judith Gifreu i Font, Albert Lamarca i Marquès, Marc Marsal i Ferret, Carles Mundó i Blanch, Montserrat Peretó Garcia, i Miquel Sàmper i Rodríguez, i essent-ne ponent el Sr. Francesc Homs i Molist, ha aprovat el Dictamen següent:

ANTECEDENTS DE FET

1. El 23 de desembre de 2020, va entrar a l'Ajuntament de Castelló d'Empúries una reclamació de responsabilitat patrimonial de la Sra. XXXXXXXXXXXX, pels danys i perjudicis patits en una caiguda a l'escala d'accés a l'escenari de la sala municipal, durant l'assaig d'una obra de teatre el 14 d'octubre de 2020, que atribuïa a la manca d'una barana. Hi adjuntava documentació mèdica acreditativa de la lesió, si bé assenyalava que aquesta no era definitiva. A banda, donava el nom de cinc testimonis de la caiguda.

2. El 5 de maig de 2021, a petició de l'Alcaldia mitjançant Provisió del 29 d'abril anterior, la secretària accidental va emetre un informe jurídic sobre la normativa aplicable i el procediment a seguir.

Plaça Nova, 2-3
08002 Barcelona
Tel. 93 238 82 83
Fax 93 218 66 55

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web

Codi Segur de Validació **a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001**

Data document: 25/10/2022

Url de validació <https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp>

Metadades **Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original**

3. Per Resolució d'Alcaldia núm. 258/2021, de 6 de maig de 2021, l'Ajuntament va admetre a tràmit la reclamació i va nomenar com a instructor del procediment a l'interventor accidental i com a secretària de l'expedient la secretària general.

4. El 2 de novembre de 2021, el responsable del Departament de Gestió i Manteniment d'Espais Públics va emetre un informe sobre els fets al·legats, en què assenyalava que l'escala d'accés a l'escenari comptava amb una paret lateral de suport, però que després de l'accident hi havien instal·lat baranes com a mesura de protecció.

5. Per Resolució de 14 de desembre de 2021, l'instructor va atorgar el tràmit d'audiència per un termini de deu dies a la reclamant i li va demanar que quantifiqués el dany sofert.

6. Per un escrit d'11 de gener de 2022, la reclamant va demanar que s'ampliés el termini d'audiència en vint dies més i que se suspengués el procediment durant aquest període, atesa la dificultat d'aportar la documentació per a quantificar el dany, a causa de la situació de pandèmia de la COVID-19.

7. El 18 de gener de 2022, l'instructor va emetre un informe en què considerava procedent suspendre el termini del procediment durant vint dies.

8. Per Resolució de 21 de gener de 2022, l'Alcaldia va suspendre el termini del procediment durant vint dies, a comptar des de la notificació a la interessada de la Resolució.

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web			
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001		Data document: 25/10/2022
Url de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp		
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original		

9. Per un escrit, de 9 de febrer de 2022, la reclamant va proposar a l'Ajuntament la prova testifical de quatre persones i també va valorar el dany en 54.152,42 euros, arran d'un informe pericial mèdic que adjuntava a l'escrit.

10. Per un escrit de 16 de febrer de 2022, la secretària va traslladar a la corredoria d'assegurances una còpia de la reclamació i de l'informe pericial mèdic.

11. El 8 d'abril de 2022, l'asseguradora va emetre un informe sobre la reclamació en què valorava el dany en 37.666,18 euros, sense fer-hi al·legacions.

12. El 13 de juliol de 2022, l'instructor va emetre una proposta de resolució del procediment, en el sentit de desestimar la reclamació perquè no s'havia acreditat cap nexa causal entre el dany produït i l'activitat de l'Ajuntament. A més, proposava que es demanés el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, atès que la reclamant demanava més de 50.000 euros d'indemnització.

13. Per Resolució de 19 de juliol de 2022, l'Alcaldia va demanar el dictamen preceptiu de la Comissió Jurídica Assessora i va suspendre el procediment fins que s'emetés el dictamen o transcorregués el termini per a emetre'l.

14. El 25 de juliol de 2022, va entrar al Departament de la Presidència la sol·licitud de dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, juntament amb una còpia de l'expedient.

15. El 31 d'agost de 2022, el tècnic de la Subdirecció General d'Assistència Jurídica i d'Innovació a l'Administració Local, amb el vistiplau del subdirector de l'endemà, va emetre un informe favorable a la petició de dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, una vegada analitzats els aspectes formals del procediment.

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	

16. L'1 de setembre de 2022, va entrar a la Comissió Jurídica Assessora la petició de dictamen tramesa pel secretari de Governos Locals i de Relacions amb l'Aran, per delegació, d'acord amb la Resolució PRE/1384/2019, de 21 de maig, de delegació de competències de la persona titular del Departament de la Presidència (DOGC núm. 7882, de 24 de maig de 2019). A la petició s'adjuntava una còpia de l'expedient relatiu al procediment instruït.

17. El 5 de setembre de 2022, el Ple de la Comissió va admetre a tràmit la petició de dictamen i en va nomenar ponent.

FONAMENTS JURÍDICS

I. Objecte del Dictamen i intervenció de la Comissió Jurídica Assessora

Se sotmet a la consideració de la Comissió Jurídica Assessora la reclamació de responsabilitat patrimonial instada per la Sra. **XXXXXXXXXXXX**, davant l'Ajuntament de Castelló d'Empúries, pels danys i perjudicis patits en una caiguda a l'escala d'accés a l'escenari de la sala municipal, durant l'assaig d'una obra de teatre el 14 d'octubre de 2020, que atribuïa a la manca d'una barana.

La intervenció d'aquest òrgan consultiu és preceptiva, d'acord amb el que estableix l'article 8.3.a) de la Llei 5/2005, de 2 de maig, de la Comissió Jurídica Assessora, respecte de les reclamacions de responsabilitat patrimonial de les administracions públiques la quantia de les quals sigui igual o superior als 50.000 euros mínims preceptius.

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web			
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001		Data document: 25/10/2022
Url de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp		
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original		

En aquest cas, la interessada reclama una indemnització de 54.152,42 euros.

II. Normativa aplicable

De conformitat amb l'article 174 del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (TRLLMRLC), aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, els ens locals responen directament dels danys i perjudicis causats als particulars en llurs béns i drets com a conseqüència del funcionament dels serveis públics, en els termes previstos per la legislació general sobre responsabilitat administrativa.

El règim jurídic de la responsabilitat patrimonial de l'Administració pública per les lesions sofertes pels particulars en llurs béns i drets, com a conseqüència del funcionament dels serveis públics, es regula en l'article 106.2 de la Constitució; en els articles 81 a 87 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, que en regula els principis generals, la indemnització, els òrgans competents i el procediment; en els articles 32 i 34 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic (LRJSP), que regulen els principis de la responsabilitat i la indemnització, respectivament; i en els articles 65, 67, 81, 91 i 92 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC), els quals preveuen diverses especialitats del procediment de responsabilitat patrimonial.

Pel que fa al cas plantejat, cal tenir present també la normativa específica en matèria de seguretat i accessibilitat en els edificis d'ús públic. D'una banda, el Reial decret 314/2006, de 17 de març, pel qual s'aprova el Codi tècnic de l'edificació, i d'una altra, el Decret 135/1995, de 24 de març, de desplegament de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web			
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001		Data document: 25/10/2022
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp		
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original		

de barreres arquitectòniques, i d'aprovació del Codi d'accessibilitat, així com la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat, la qual no s'ha desplegat reglamentàriament.

III. Aspectes formals

III.1. Legitimació activa i competència per a tramitar i resoldre el procediment

La legitimació de la reclamant és clara, atès que és la persona presumptament perjudicada pels fets al·legats. Va presentar la reclamació en nom propi, però en el tràmit d'audiència va presentar un escrit mitjançant un lletrat, i li va atorgar la representació en el mateix escrit, si bé es tractava d'un acte de tràmit i aquesta es presumia (art. 5.3 de l'LPAC).

La competència per a tramitar el procediment correspon a l'Ajuntament, atès que la presumpta caiguda va succeir en una sala municipal, i l'Ajuntament té atribuïdes competències en matèria d'instal·lacions culturals, de conformitat amb els articles 66 i 67 del TRLLMRLC, així com l'article 25 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (LBRL).

La competència per a resoldre el procediment correspon a l'Alcaldia, sens perjudici d'una eventual delegació, d'acord amb l'article 21.1.s) de l'LBRL i l'article 53.1.u) del TRLMRLC.

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	

III.2. Tempestivitat de la reclamació

D'acord amb el que es preveu en l'article 67.1 de l'LPAC, el dret a reclamar prescriu al cap d'un any que s'hagi produït el fet o l'acte que motivi la indemnització o se'n manifesti l'efecte lesiu. En cas de danys de caràcter físic o psíquic a les persones, el termini comença a computar des de la curació o la determinació de l'abast de les seqüeles.

Atès que la caiguda es va produir el 14 d'octubre de 2020 i la reclamació es va presentar el 23 de desembre següent, és clar que l'acció de reclamar es va exercir quan no havia prescrit el dret, sense que sigui necessari analitzar quan es va determinar l'abast de les seqüeles.

III.3. La conformació de l'expedient i la instrucció del procediment

L'expedient està indexat, numerat, ordenat cronològicament (art. 46.2 de la Llei 26/2010), i s'hi ha incorporat l'acreditació de les notificacions efectuades (art. 56.2 de la Llei 26/2010 i 41.1.b), segon paràgraf, de l'LPAC), si bé la foliació no s'ha realitzat per un índex electrònic (art. 46.3 de la Llei 26/2010). Tampoc no està tot autènticat (art. 70.2 i 3 de l'LPAC). La Comissió Jurídica Assessora ha afirmat, en aquest sentit, que l'article 70 de l'LPAC, a més de donar una noció d'expedient administratiu, disposa que, quan l'expedient electrònic s'ha de remetre a un altre òrgan o administració, aquesta remissió s'ha de fer d'acord amb el que preveuen l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat i les normes tècniques d'interoperabilitat corresponents, i s'ha d'enviar complet, foliat, autènticat i acompanyat d'un índex, també autènticat, dels documents que contingui. Així mateix, i en la mesura de les disponibilitats tècniques existents, l'Administració ha de remetre a aquesta Comissió l'expedient indexat i foliat d'acord amb les "Normes Tècniques

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web			
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001		Data document: 25/10/2022
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp		
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original		

d'Interoperabilitat" esmentades, per tal que garanteixi els principis d'integritat i immutabilitat de l'expedient (*vid.* per tots el Dictamen 190/2021).

Amb relació a la instrucció del procediment, una vegada rebuda la sol·licitud, l'Alcaldia va dictar una resolució per la qual l'admetia a tràmit, atès que el procediment ja s'havia iniciat amb la sol·licitud de la interessada (art. 84.1 de la Llei 26/2010 i 54 de l'LPAC).

No s'ha acreditat, però, que es verificués la identitat de la reclamant mitjançant la comprovació del seu nom i cognoms en el document nacional d'identitat o document equivalent (art. 9.1 de l'LPAC).

No es va traslladar d'entrada la reclamació a l'entitat asseguradora de l'Administració, atesa la seva condició d'interessada en el procediment (art. 50.1.a) de la Llei 26/2010 i 4 de l'LPAC). Tanmateix, *a posteriori*, se li va trametre la instància de la reclamant, així com l'informe pericial que va aportar en el tràmit d'audiència.

Tampoc no consta haver informat els interessats del termini màxim de sis mesos per a resoldre el procediment i el sentit negatiu d'un eventual silenci administratiu (art. 21.4 de l'LPAC).

S'ha incorporat a l'expedient l'informe del Departament de Gestió i Manteniment d'Espais Públics, el qual s'ha de considerar com l'informe preceptiu del servei el funcionament del qual ha causat la presumpta lesió indemnitzable (art. 81.1 de l'LPAC).

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web			
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001		Data document: 25/10/2022
Url de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp		
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original		

Posteriorment, l'instructor va disposar l'obertura del tràmit d'audiència a la reclamant per un termini de deu dies (art. 82 LPAC). En la mateixa resolució li va demanar una avaluació econòmica del dany; petició que s'ha d'entendre com una sol·licitud de millora de la reclamació (art. 68.3 de l'LPAC) i no un requeriment, atès que l'avaluació només s'havia d'aportar si era possible (art. 67.2 de l'LPAC).

La reclamant va demanar la suspensió del procediment durant vint dies, a fi d'aportar l'avaluació econòmica del dany. L'instructor va acceptar la petició, sobre la base de l'article 22.1.a) de l'LPAC, però cal tenir present que aquest article preveu la suspensió en cas de requerir documents o altres elements de judici necessaris, i l'avaluació econòmica de la reclamant no era un element necessari, com s'ha dit.

La reclamant va aportar l'avaluació econòmica del dany i, en el mateix escrit, va proposar quatre proves testificals. Tanmateix, aquestes proves testificals ni es van practicar, ni tampoc hi ha cap constància d'una resolució de l'instructor en què motivés el rebuig a practicar les proves (art. 50.1.b) de la Llei 26/2010 i 77.3 de l'LPAC). Si bé aquestes s'havien de proposar en la sol·licitud (art. 67.2 de l'LPAC), en aquest escrit inicial la reclamant ja havia facilitat els noms i cognoms de cinc persones que podien testificar.

L'instructor va elaborar la proposta de resolució, però no incloïa una valoració dels danys, amb caràcter subsidiari (art. 91.2 de l'LPAC); valoració necessària tal com prescriu la normativa aplicable (article 81.2 *in fine* de l'LPAC) per tal que la Comissió disposés de tots els elements per a pronunciar-se, com ha assenyalat reiteradament (per tots, Dictamen 404/2019).

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web			
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001		Data document: 25/10/2022
Url de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp		
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original		

Posteriorment, l'Alcaldia va dictar una resolució per a demanar el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora i va suspendre el procediment per aquest motiu. La resolució es va notificar als interessats (art. 22.1.d) de l'LPAC).

Altrament, es constata una dilació en la tramitació del procediment, atès que ja han transcorregut gairebé dos anys des que la reclamació va entrar a l'Ajuntament.

La Comissió ha indicat en diverses ocasions que les dilacions injustificades en el procediment no s'avenen amb el dret a una bona administració (per tots, el Dictamen 129/2019). Aquest dret es reconeix, entre altres normes, en l'article 30 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya i en l'article 22 de la Llei 26/2010, el qual inclou com un dels drets de la ciutadania el dret a obtenir una resolució expressa i la notificació corresponent dins del termini establert legalment.

A banda, cal recordar que l'Administració està obligada a dictar una resolució expressa i notificar-la (art. 21.1 de l'LPAC). En els casos de desestimació per silenci administratiu, la resolució expressa posterior al venciment del termini l'ha d'adoptar l'Administració sense cap vinculació al sentit del silenci (article 24.3.b) de l'LPAC).

IV. Consideracions sobre el fons de l'assumpte

IV.1. La posició de la reclamant

En l'escrit de reclamació la instant va manifestar que, el 14 d'octubre de 2020, va patir un accident a la sala municipal mentre assajava una obra de teatre, a conseqüència de la manca de seguretat a l'escala d'accés a l'escenari, perquè hi

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web			
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001		Data document: 25/10/2022
Url de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp		
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original		

mancava la barana. Concretament, la reclamant detalla que va caure a terra mentre baixava per l'escala.

A conseqüència de la caiguda, va ser ingressada el mateix dia a l'Hospital de Figueres, on va rebre l'alta l'endemà. Consta acreditat a l'expedient que va patir diverses policontusions, i en particular una fractura del cap de l'húmer esquerre, per la qual va requerir de dues intervencions quirúrgiques, posteriorment.

En el tràmit d'audiència, va aportar un informe mèdic pericial, on va especificar el tractament mèdic rebut, així com les seqüeles estètiques i de mobilitat del braç esquerre que la fractura de l'húmer li havia causat. També s'hi indicava que tenia 76 anys en el moment dels fets.

Sobre la base d'aquest informe pericial, es valoren els danys en 54.152,42 euros. Amb el desglossament següent: 7 dies de perjudici personal particular greu a 79,02 euros/dia: 553,14 euros; 289 dies de perjudici personal particular moderat, a 54,78 euros/dia: 15.831,42 euros; 17 punts de seqüeles funcionals: 16.278,32 euros; 9 punts de seqüeles estètiques: 6.989,54 euros; dues intervencions quirúrgiques dels grups II i IV: 2.500 euros; i perjudici moral per pèrdua de qualitat de vida causada per les seqüeles: 12.000 euros.

IV.2. Documentació de l'expedient

a) Informes mèdics de l'Hospital de Figueres: acrediten que la reclamant hi va ingressar el 14 d'octubre de 2020 i li van diagnosticar una fractura bifocal de l'húmer esquerre. El 19 d'octubre següent va ingressar-hi de nou i li van practicar la cirurgia d'osteosíntesi.

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	

b) Informe mèdic pericial: destaca que la reclamant va seguir un tractament de fisioteràpia a l'Hospital de Figueres del 18 de novembre de 2020 al 18 d'octubre de 2021; que el 10 de febrer de 2021 la van intervenir quirúrgicament de nou per a retirar-li part del material d'osteosíntesi, i que, el 5 d'agost de 2021, una radiografia va informar de la consolidació completa de la fractura. El període fins a l'estabilització de la lesió es va fixar en 296 dies. L'informe va valorar les seqüeles funcionals en 17 punts i les seqüeles estètiques en 9 punts. També va indicar que la reclamant presentava un perjudici lleuger per pèrdua de qualitat de vida, arran de les seqüeles.

c) Informe del Departament de Gestió i Manteniment d'Espais Públics: assenyala que les escales d'accés a l'escenari estan limitades als artistes o personal adscrit a l'espectacle, i que no són d'ús per al públic. Una paret lateral serveix de suport per a l'accés. Anteriorment no s'havia produït cap altre accident a les instal·lacions de la sala municipal. Arran de l'accident, van instal·lar-hi una barana com a mesura de protecció.

d) Informe de l'asseguradora: sense analitzar l'accident ni la possible relació de causalitat amb el servei públic, valora les lesions en 37.666,18 euros, amb el desglossament següent: 30 dies de perjudici bàsic a 31,61 euros/dia: 948,30 euros; 264 dies de perjudici moderat a 54,78 euros/dia: 14.461,92 euros; 2 dies de perjudici greu a 79,02 euros/dia: 158,04 euros; i 15 punts de seqüeles funcionals: 22.097,92 euros.

e) Pamflet d'anunci d'una obra de teatre: mostra que la reclamant formava part de l'elenc de teatre l'any 1962.

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	

IV.3. La posició de l'Ajuntament

La proposta de resolució considera que la caiguda no va ser conseqüència de la manca de seguretat a l'escala d'accés a l'escenari, en no haver-hi la barana, sinó a altres circumstàncies alienes a l'actuació de l'Administració. Des de 1962 es fan en la sala municipal assajos i representacions teatrals, en les quals participa la reclamant, sense que consti cap altra caiguda en l'escala. A banda, la reclamant va assumir el risc de caiguda en participar voluntàriament en l'assaig teatral; risc que, a més, podia ser reduït prenent la precaució necessària, atès que la reclamant sabia que no hi havia barana a l'escala, però sí una paret de suport. Per tant, l'actuació de la reclamant trenca el nexa causal entre el dany i l'actuació de l'Ajuntament.

V. El parer de la Comissió Jurídica Assessora

D'acord amb els articles 81 de la Llei 26/2010 i 32 de l'LRJSP, els ciutadans tenen el dret a ser indemnitzats per les administracions públiques de Catalunya per tota lesió que pateixin en qualsevol de llurs béns i drets, sempre que sigui conseqüència del funcionament normal o anormal dels serveis públics, excepte en els casos de força major o de danys que tinguin el deure jurídic de suportar d'acord amb la Llei.

A més, d'acord amb els articles mencionats, el dany ha de ser efectiu, avaluable econòmicament i individualitzat en relació amb una persona o un grup de persones.

En el supòsit examinat, no hi ha dubte que la reclamant ha patit un dany, en els termes que estableix la normativa. Segons la documentació mèdica referida anteriorment, el mateix dia dels fets a l'Hospital de Figueres van assistir

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	

d'urgències la reclamant i li van diagnosticar una fractura de l'húmer esquerre, la qual va necessitar cirurgia i rehabilitació, amb seqüeles posteriors.

Altrament, si bé no s'han practicat les proves testificals que podien haver acreditat la realitat de la caiguda i la manera en què aquesta es va produir, s'observa que ni l'informe tècnic ni l'instructor no qüestionen aquests aspectes. Per tant, cal assumir que la reclamant va caure mentre baixava per l'escala d'accés a l'escenari de la sala municipal.

En el Dictamen 243/2010 es va dir: “[...] es troba a faltar la prova referida al fet que la reclamant caigué a les escales i per les causes esmentades, ja que l'expedient no aporta cap prova que acrediti fefaentment la producció de l'accident tal com es manifesta i en el lloc que s'assenyala. Tanmateix, i com ja s'ha destacat en d'altres ocasions (Dictamen 7/2010), és important subratllar que l'Administració instructora no es qüestiona en cap moment la veracitat dels fets [...]”

I en el Dictamen 17/2002: “Sobre els fets que causen la caiguda, hi ha pocs elements de judici que permetin acreditar-ne la realitat i tenir un coneixement exacte de les circumstàncies concretes que els envoltaren, ja que totes les dades conegudes han estat al·legades per la reclamant, sense que la seva versió hagi estat corroborada per cap òrgan de l'Administració activa ni cap altre testimoni presencial dels fets. En qualsevol cas, atès que aquesta versió no ha estat qüestionada per l'administració presumptament responsable caldrà tenir-la per incontrovertida i partir del relat de la reclamant per determinar l'existència o no de responsabilitat patrimonial de l'Administració.”

Respecte a la relació de causalitat entre la caiguda i l'estat de l'escala, tampoc no s'ha qüestionat l'al·legació de la reclamant que no hi havia barana. En aquest

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	Data document: 25/10/2022
Url de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	

sentit, l'informe tècnic indica que es va col·locar després de la reclamació, com a mesura de protecció per a evitar accidents futurs.

Sobre la reparació o millora posterior de les instal·lacions, la doctrina de la Comissió Jurídica Assessora assenyala que (per tots, Dictamen 236/2020): «D'altra banda, pel que fa a la reparació posterior de la vorera, la Comissió ha assenyalat reiteradament que “la reparació posterior del desperfecte no implica el reconeixement automàtic de la responsabilitat patrimonial pel funcionament anormal del servei, sinó que suposa una mesura de prevenció. Quan l'Administració porta a terme una millora de la zona controvertida, no vol dir que comporti necessàriament reconèixer que l'estat del paviment en qüestió fos generador de la responsabilitat atribuïda a l'Administració” (dictàmens 60/2014, 134/2015, 288/2015, 285/2018, 321/2019 i 195/2020, entre d'altres).»

La normativa tècnica sobre l'edificació es pronuncia sobre les característiques que han de tenir les escales en un edifici públic, tant des de la perspectiva dels requeriments de seguretat com d'accessibilitat.

En primer lloc, l'apartat cinquè de l'article únic del Reial decret 173/2010, de 19 de febrer, pel qual es modifica el Codi tècnic de l'edificació, aprovat pel Reial decret 314/2006, de 17 de març, en matèria d'accessibilitat i no-discriminació de les persones amb discapacitat, introdueix, en l'article 12 del Codi tècnic, el següent:

«L'apartat 1 queda redactat de la manera següent:

“L'objectiu del requisit bàsic ‘Seguretat d'ús i accessibilitat’ consisteix a reduir a límits acceptables el *risc* que els usuaris pateixin danys immediats en l'ús previst dels edificis, com a conseqüència de les característiques del seu *projecte*,

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web			
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001		Data document: 25/10/2022
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp		
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original		

construcció, ús i manteniment, així com a facilitar-hi l'accés i la utilització no discriminatòria, independent i segura a les persones amb discapacitat".»

I remet a l'annex del mateix Reial decret, que recull el Document bàsic de seguretat d'ús i accessibilitat (DB-SUA).

L'annex esmentat diferencia els requisits de seguretat exigits en unes escales, en funció de si el seu ús és restringit o general. D'una banda, determina el següent: "4.1. Escales d'ús restringit. [...] 5. Han de disposar de barana en els costats oberts." I el mateix annex defineix "Ús restringit" com a "Utilització de les zones o elements de circulació limitats a un màxim de deu persones que tenen el caràcter d'usuaris habituals, inclòs l'interior dels habitatges".

I d'una altra banda, pel que fa a les "Escales d'ús general", el DB-SUA diu que han de disposar de: "4.2.4 Passamans 1. Les escales que salvin una altura superior a 55 cm han de disposar de passamans almenys en un costat. Quan la seva amplada lliure excedeixi els 1,20 m, o no es disposi ascensor com a alternativa a l'escala, han de disposar de passamans als dos costats." En aquest cas, el Document defineix l'"Ús general" de la manera següent: "Utilització de les zones o elements que no siguin d'ús restringit."

En segon lloc, el Decret 135/1995, de 24 de març, de desplegament de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i d'aprovació del Codi d'accessibilitat, en l'article 20, denominat "Accessibilitat des de l'exterior i mobilitat vertical als edificis d'ús públic", diu, en l'apartat 5è, que "Les escales d'ús públic han de ser adaptades i han d'ajustar-se a les condicions establertes en l'apartat 2.4.2 de l'annex 2". I

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	

l'annex esmentat estableix que les escales d'ús públic han de complir determinades condicions, entre d'altres, les següents:

- “Es disposa de passamans a tots dos costats.”
- “Les baranes de les escales tenen una alçada d'entre 0,90 i 0,95 m. Els passamans de l'escala tenen un disseny anatòmic que permeti d'adaptar la mà, amb una secció igual o funcionalment equivalent a la d'un tub rodó de diàmetre entre 3 cm i 5 cm, separat, com a mínim, 4 cm dels paraments verticals.”

En relació amb aquest cas, cal determinar, en primer lloc, si la normativa esmentada resulta d'aplicació. I, en cas afirmatiu, verificar si l'escala on es va produir l'accident comptava amb els requisits exigits normativament.

El Codi tècnic de l'edificació és una normativa estatal que resulta d'aplicació obligatòria en tot edifici públic. I en el moment de l'accident, el 14 d'octubre de 2020, era la normativa vigent en els termes suara exposats. L'article 12 del Codi tècnic, que porta per títol “Exigències bàsiques de seguretat d'utilització i accessibilitat (SUA)”, es va modificar mitjançant el Reial decret 173/2010, esmentat. I el mateix Reial decret, en la disposició final primera, en relació amb els edificis públics edificats abans que s'aprovés, recull el següent: “[...] Les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització dels edificis i dels espais públics urbanitzats que s'aproven en virtut del present Reial decret són obligatòries, a partir del dia 1 de gener de 2019, per als edificis i per als espais públics urbanitzats existents que siguin susceptibles d'ajustos raonables.” Cal advertir que aquest termini va ser modificat posteriorment per la Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat, i va reduir el termini al 4 de desembre de 2017.

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	

Pel que fa a la normativa catalana, cal tenir present que la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat, no s'ha desplegat reglamentàriament, i és vigent encara el Codi d'accessibilitat establert pel Decret 135/1995, esmentat. Per tant, s'ha d'interpretar el Codi esmentat en vista del que s'estableix en la Llei d'accessibilitat. En relació amb aquest cas, cal tenir en compte, d'una banda, que l'article 15 de la Llei d'accessibilitat estableix que "1. Els edificis i els establiments considerats *existents* d'acord amb el que estableix l'apartat 2 de la disposició transitòria tercera han d'assolir progressivament les condicions d'accessibilitat que permetin a les persones amb discapacitat d'accedir-hi i fer-ne ús, d'acord amb els principis d'ajustos raonables i de proporcionalitat". I, d'una altra, que l'article 42 de la mateixa Llei obliga tots els municipis que disposin del pla d'accessibilitat corresponent per tal que "identifiquin i planifiquin les actuacions necessàries perquè el territori, els edificis, els mitjans de transport, els productes, els serveis i la comunicació assoleixin, per mitjà d'ajustos raonables, les condicions d'accessibilitat establertes per aquesta llei i per la corresponent normativa de desplegament".

De l'expedient tramès, aquesta Comissió constata que l'Ajuntament no aporta cap informació respecte de les previsions efectuades per la Llei 13/2014, d'accessibilitat, en el sentit de si disposa d'un pla d'accessibilitat al municipi, si aquest afecta la sala municipal on va succeir l'accident, o si aquest mateix equipament té un pla d'accessibilitat propi. Aquesta circumstància, per a aquest cas concret, dificulta la valoració, en aplicació de la normativa catalana, de les possibles responsabilitats de l'Administració.

Així, doncs, al fil només del que consta en el Codi tècnic de l'edificació, que, com s'ha exposat, resulta d'aplicació al present cas, cal verificar, com s'ha dit, si

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	

l'escala on es va produir l'accident comptava amb els requisits exigits normativament.

Tal com s'ha exposat, el Codi tècnic és, des de gener de 2019 (i des de desembre de 2017, si s'atén la Llei 26/2011), d'obligat compliment per als edificis existents en el moment de la seva entrada en vigor, com és el del cas del present Dictamen, i d'acord amb la informació que consta en l'expedient –n'hi ha prou amb recordar que l'Ajuntament es defensa dient que la reclamant coneixia el teatre i les escales de l'escenari des de l'any 1962–.

Ara bé, aquesta obligatorietat, segons el Reial decret 173/2010, i també segons recull la normativa posterior, resta condicionada al fet que l'edifici sigui susceptible “d'ajustos raonables”. És a dir, que la mesura tendent a garantir la seguretat i l'accessibilitat sigui compatible amb les característiques de l'edifici. Concretament, l'expressió *ajustos raonables* queda definida en el Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, que estableix, en l'article 2, lletra m), que “són les modificacions i les adaptacions necessàries i adequades de l'ambient físic, social i actitudinal a les necessitats específiques de les persones amb discapacitat que no imposin una càrrega desproporcionada o indeguda, quan es requereixin en un cas particular de manera eficaç i pràctica, per facilitar l'accessibilitat i la participació i per garantir a les persones amb discapacitat el gaudi o l'exercici, en igualtat de condicions amb les altres, de tots els drets”.

En aquest sentit, en el present cas no tan sols no consta cap justificació tècnica que acrediti la impossibilitat de la incorporació “d'ajustos raonables” per part de l'Ajuntament a les escales, sinó que, a més, tal com s'ha dit, de l'expedient resulta

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	

acreditat que la barana s'ha incorporat a les escales amb posterioritat a l'accident; circumstància que, si bé no és transcendent a l'efecte de valorar la responsabilitat de l'Administració –tal com s'ha exposat–, sí que resulta indicativa per tal d'acreditar que era un “ajust raonable”, d'acord amb el que preveu el Codi tècnic de l'edificació.

Cal no perdre de vista que, tal com diu el mateix Codi tècnic, «l'objectiu del requisit bàsic “Seguretat d'ús i accessibilitat” consisteix a reduir a límits acceptables el risc que els usuaris pateixin danys immediats en *l'ús previst dels edificis*», a més de facilitar-ne l'accés. Per tant, el Codi tècnic presenta unes exigències edificatives que s'estableixen com a regla general, només salvables en les excepcions que es determinen normativament, excepcions que no es donen en aquest cas.

En relació amb el que s'ha exposat, l'Ajuntament sosté que “l'escenari i les escales no són de pública concurrència, estant limitades a l'accés dels artistes, actors i personal de l'espectacle”. I també argumenta que “la zona on es va produir l'accident compta amb una paret lateral com a suport pel seu accés”. Tanmateix, ambdós arguments no poden trobar cobertura en les exigències del Codi tècnic exposades anteriorment. Com s'ha dit, les escales poden ser d'ús restringit o d'ús general. Però no hi ha cap menció al criteri de la “pública concurrència” esmentat per l'Ajuntament. Però el que encara és més rellevant en aquest cas, sigui per un supòsit d'ús restringit o per un d'ús general, és que les escales requereixen una barana o un passamà. I cap dels dos mecanismes imposats pel Codi tècnic estaven instal·lats en el moment de l'accident, i almenys un dels dos era obligatori, en la mesura que era “un ajust raonable”, com s'ha acreditat. A més, l'Ajuntament tampoc no al·lega l'existència de cap accés alternatiu per a accedir a l'escenari.

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	

Finalment, a l'efecte d'una valoració ponderada del present cas, cal subratllar que la vigència de la normativa tècnica que té per objectiu vetllar per la seguretat i l'accessibilitat en els edificis públics, feia anys que estava en vigor en el moment de l'accident. I que les obligacions que imposa la normativa esmentada, matisades per la idea legalitzada "d'ajustos raonables", l'Ajuntament podia complir-les fàcilment, tal com ho demostra el fet que amb posterioritat a l'accident es va instal·lar una barana.

Davant de tot el que s'ha exposat, l'Ajuntament no pot excusar la seva responsabilitat afirmant que "el risc de caiguda va ser assumit plenament per la reclamant en participar de manera voluntària a l'espectacle, i va poder ser eliminat o no participant-hi o prenent les necessàries precaucions en pujar o baixar de l'escenari". Al contrari, l'atribució de responsabilitat patrimonial a l'Administració es dona, en aquest cas, com a conseqüència d'haver-se acreditat que les condicions de l'escala no s'ajustaven a les exigències normatives sobre seguretat i accessibilitat. I és per això que aquesta Comissió considera que existeix un nexa causal entre els danys soferts i l'obligació de l'Ajuntament de mantenir l'escala en un estat d'utilització correcte per als usuaris, per a garantir-ne la seguretat, i d'acord amb el que estableix el Codi tècnic de l'edificació.

De tota manera, cal tenir present també les circumstàncies de la reclamant, que era usuària habitual de la sala municipal des de feia temps i coneixia l'estat de les instal·lacions. Per aquesta raó és pertinent valorar si es dona el supòsit de concurrència de culpes entre la reclamant i l'Administració municipal.

Sobre aquesta qüestió, en l'esmentat Dictamen 243/2010 es va dir: "En el present supòsit, es dona aquesta concurrència de culpes, ja que baixar per unes escales requereix extremar la prudència, i aplicar un plus d'atenció i vigilància que no

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	

sembla que s'hagués aplicat en aquell moment, ja que si s'hagués transitat per les escales amb la cura suficient, és molt probable que la caiguda no s'hagués produït; a banda del fet que en l'expedient s'evidencia que la interessada era veïna de la zona, cosa que permet suposar que transitava per les escales amb una certa freqüència. D'altra banda, es pot imputar al consistori un funcionament deficient del servei de manteniment, per tenir una escala en condicions no òptimes, tal com ha resultat provat a l'expedient.”

La doctrina d'aquest òrgan consultiu reconeix una concurrència de causes quan s'aprecia que el comportament de la víctima ha contribuït a produir el dany i ha interferit amb entitat suficient en els esdeveniments (dictàmens 251/2018 i 336/2018), i entén aquella conducta com una concausa en la producció del resultat lesiu.

En els casos en què s'ha apreciat una concurrència de causes en la producció del dany, s'ha distribuït la responsabilitat entre els cocausants (dictàmens 59/2015, 120/2016 i 51/2018, entre molts d'altres). Atenent les circumstàncies del cas, i d'acord amb tot el que s'ha exposat, es pot considerar que la distribució de la responsabilitat es pot fer a parts iguals entre la reclamant i l'Ajuntament.

Pel que fa a la valoració dels danys i a la quantia de la indemnització sol·licitada, la reclamant ha aportat una valoració basada en un informe mèdic pericial, mentre que l'Administració instructora no ha quantificat els danys, ni tan sols d'una manera subsidiària. D'altra banda, la valoració efectuada per l'asseguradora de l'Ajuntament es limita a una quantificació econòmica, però sense acreditar-ne el fonament mèdic.

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	
Uri de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	

En vista de l'exposat, aquesta Comissió considera que és procedent seguir la valoració dels danys derivats de les lesions físiques realitzada per la reclamant, que, a diferència de la valoració realitzada per l'entitat asseguradora, annexa un informe mèdic pericial elaborat per un metge especialista en medicina legal i forense.

Per tant, pertoca a la interessada la quantitat total de 27.076,21 euros, corresponent al 50 % de la valoració dels danys soferts, per concurrència de culpes.

CONCLUSIÓ

És procedent estimar en la quantitat de 27.076,21 euros –actualitzats a la data de finalització del procediment i, eventualment, més els interessos de demora corresponents– la reclamació de responsabilitat patrimonial instada davant l'Ajuntament de Castelló d'Empúries per la Sra. **XXXXXXXXXXXX** pels danys i perjudicis patits en una caiguda a l'escala d'accés a l'escenari de la sala municipal i que atribueix a la manca d'una barana.

Jaume Vernet i Llobet

President

Per descarregar una còpia d'aquest document consulti la següent pàgina web		
Codi Segur de Validació	a8022d7ca7934a52a80a9476679e2585001	
Url de validació	https://valida.castello.cat/verificadorfirma.asp	
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original	